

ការទទួលស្គាល់នូវបញ្ហាប្រឈម និងការវិនិច្ឆ័យវិស័យកសិកម្ម

នៅក្នុងបរិបទនៃការរីកចម្រើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានពិនិត្យឃើញថា មានការកើតឡើង នូវការបញ្ចេញទស្សនៈផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងវិស័យកសិកម្ម ទីផ្សារកសិកម្ម និងការធ្វើចំណាកស្រុក ។ តាមការពិនិត្យឃើញនូវការបញ្ចេញទស្សនៈ និងតាមការស្រាវជ្រាវថ្មីៗរបស់ក្រសួង យើងបានដឹងថានឹងមានអ្វីកើតឡើងចំពោះមុខ ដែលជាបញ្ហាប្រឈមថ្មីៗរបស់កសិករក្នុងការដោះស្រាយជីវភាព និងការប្រកបមុខរបរកសិកម្ម ពីមុននិងរហូតមកដល់ក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននេះ ក៏ដូចជាពេលអនាគត នៅកម្ពុជា ។ បញ្ហាប្រឈមដែលបានកើតឡើងនឹងកើតឡើងនោះប្រាកដណាស់វាបានវាយលុកទៅលើវិស័យកសិកម្មទាំងមូល ជាពិសេសការធ្វើកសិកម្មខ្នាតតូចគឺកសិករដែលទទួលបានប្រាក់ចំណូលពីរបរកសិកម្ម កើនឡើងតិចតួច ថេរ ឬតិចជាងមុនដោយសារទំហំដីកសិកម្មរបស់កសិករខ្នាតតូចគឺនៅដដែល ឬកាន់តែតិចទៅៗ ដោយសារការចែករំលែកទៅកូនចៅរបស់ពួកគាត់ជាមួយនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានកើនឡើងក្នុងល្បឿនថេរជាង៧%ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរយៈពេលជិត២០ឆ្នាំកន្លងមកនេះ ។ ហេតុផលទាំងអស់នេះ គឺបានស្តែងចេញឲ្យឃើញកំលាំងពលកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្ម បានធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុកពី ៨០% នៅឆ្នាំ១៩៩៣ ៦០% នៅឆ្នាំ ២០០៥ និងបានធ្លាក់ចុះមកជិត ៤០% នៅឆ្នាំ២០១៧ ។ លទ្ធផលនេះបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា មិនមែនជារឿងកើតឡើងចំឡែកតែចំពោះប្រទេសកម្ពុជាមួយនោះទេ បើតាមអ្វីដែលក្រសួង បានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅតាមបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងកំពុងអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួន បានពិនិត្យឃើញថាគឺជាដំណើរវិវត្តទៅដូចៗគ្នា ទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ប្រជាជន/កសិករដែលបានដើរចេញពីស្រុកកំណើត និងការងារកសិកម្មរបស់ខ្លួន ទៅស្វែងរកការងារថ្មីប្រសើរជាងមុន ជាក់ស្តែងដូចជា៖

- 1) ប្រទេសអង់គ្លេស៖
  - នៅឆ្នាំ១៥០០ ចំនួនកសិករធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មមានចំនួន ៥៦,៨%
  - នៅឆ្នាំ១៧០០ ៣៨,៩%
  - នៅឆ្នាំ១៨០០ ៣១,៧%
  - នៅឆ្នាំ១៩០០ ២,១%
  - នៅឆ្នាំ២០០០ ១,៥%
- 2) ប្រទេសហូឡង់
  - នៅឆ្នាំ១៥០០ ចំនួនកសិករធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មមានចំនួន ៥៦,៨%
  - នៅឆ្នាំ១៦០០ ៤៨,៧%
  - នៅឆ្នាំ១៨០០ ៤០,៧%

	នៅឆ្នាំ១៩៨១	៥,៣%
	នៅឆ្នាំ២០០០	៣%
3) ប្រទេសអ៊ីតាលី	នៅឆ្នាំ១៩០០ ចំនួនកសិករធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មមានចំនួន	៦០,៩%
	នៅឆ្នាំ១៨០០	៥៧,៨%
	នៅឆ្នាំ១៩៨០	១៤%
	នៅឆ្នាំ២០០០	៥,២%
	នៅឆ្នាំ២០១២	៣,៧%
4) ប្រទេសបារាំង	នៅឆ្នាំ១៩០០ ចំនួនកសិករធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មមានចំនួន	៧១,៤%
	នៅឆ្នាំ១៦០០	៦៧,៨%
	នៅឆ្នាំ១៨០០	៥៩,២%
	នៅឆ្នាំ១៩០០	៥,៦%
	នៅឆ្នាំ២០១២	២,៩%
5) ប្រទេសថៃ	នៅឆ្នាំ១៩៧១ ចំនួនកសិករធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មមានចំនួន	៧៦,៧%
	នៅឆ្នាំ១៩៩០	៦៣,៩%
	នៅឆ្នាំ២០០០	៤៨,៧%
	នៅឆ្នាំ២០១០	៣៨,២%
	នៅឆ្នាំ២០១៥	៣២,២៤%
6) ប្រទេសហ្វីលីពីន	នៅឆ្នាំ១៩៧៣ ចំនួនកសិករធ្វើការនៅវិស័យកសិកម្មមានចំនួន	៥៦%
	នៅឆ្នាំ១៩៨០	៥១,៨%
	នៅឆ្នាំ២០០០	៣៧,០%
	នៅឆ្នាំ២០១០	៣៣,២%
	នៅឆ្នាំ២០១៥	២៩,១៥%

7) ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី	នៅឆ្នាំ១៩៧០ ចំនួនកសិករធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មមានចំនួន ៧៦,៧%
	នៅឆ្នាំ១៩៩០ ៦៣,៩%
	នៅឆ្នាំ២០០០ ៤៨,៧%
	នៅឆ្នាំ២០១៥ ៣២,២៨%

ក្រៅពីការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីស្វែងរកការងារប្រសើរជាងមុន នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ប្រជាជន/ប្រជាកសិករតាមបណ្តាប្រទេសនីមួយៗ បានធ្វើចំណាកស្រុកទៅកាន់បណ្តាប្រទេសនានាក្នុងពិភពលោកយើងនេះ ដែលគេបានគិតថាមានកម្រិតសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ជាង ឬអាចទទួលបានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ជាងប្រទេសរបស់ខ្លួន កំពុងរស់នៅ ដូចជា៖ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីបានធ្វើចំណាកស្រុកទៅក្រៅប្រទេសមានជាង៣០,៨លាននាក់ ប្រទេសចិនមានជាង ១០លាននាក់ ប្រទេសអាមេរិកមានជាង៨លាននាក់ ប្រទេសជប៉ុនមានជាង៣,៦លាននាក់ ប្រទេសកូរ៉េមានជាង៧លាននាក់ ប្រទេសរៀតណាមមានជាង ៧ លាននាក់ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីមានជាង៨លាននាក់ និងប្រទេសហ្វីលីពីនធ្វើចំណាកស្រុកក្រៅប្រទេសមានជាង១០,២លាននាក់ ។ល។

របកគំហើញមួយចំនួនតូចខាងលើនេះគឺពិតជាបានចូលរួមចំណែកក្នុងការឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យយើងឃើញថាប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាននិងកំពុងខិតខំដាក់ចេញនូវគោលយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍជាតិបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ក្នុងការចូលរួមចែករំលែកការលំបាករបស់ប្រជាជន បើទោះបីវិស័យមួយចំនួននៅមានការយឺតយ៉ាវបន្តិចយ៉ាងណាក្តីទាក់ទងទៅនឹងការកៀរគរកម្រិតវិនិយោគកន្លងមក ។ យុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗរបស់ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលទាំងនោះរួមមាន៖

- 1) ការធ្វើអំពាវនាវដល់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងអភិវឌ្ឍន៍ឲ្យទទួលយកពលករពីកម្ពុជា
- 2) ការដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម ឆ្នាំ ២០១៥-២០២៥
- 3) ការធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្ម តាមអភិក្រមនិងក្នុងវិសាលភាពនិងល្បឿនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី
- 4) ការពង្រីកទីផ្សារកសិកម្ម តាមរយៈការទទួលយកការវិនិយោគសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច (ដែលជាឱកាសមួយរបស់ប្រជាកសិករដែលរស់នៅតំបន់នោះមានការងារធ្វើ ជាមួយនឹងការទទួលបានបច្ចេកវិទ្យាថ្មីក្នុងការដាំដុះ ឆ្លើយតបតាមសេចក្តីត្រូវការទីផ្សារ ហើយកសិករដែលរស់នៅជុំវិញតំបន់នោះអាចចូលរួមផលិតនូវផលិតផលកសិកម្មក្នុងការនាំចេញជាមួយក្រុមហ៊ុន)ការងារនេះកំពុងលេចចេញជារូបរាងបណ្តើរៗតាមរយៈការវាយតម្លៃរបស់ក្រសួងនាពេលកន្លងមកនេះ ។ សូមបញ្ជាក់ថា តាមអ្វីដែលក្រសួងបានសាកសួរពីតំណាងក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ បានបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថា ការបោះទុនវិនិយោគលើការដាំដុះដំណាំឈើហូបផ្លែជិតមួយឆ្នាំកន្លងមកនេះ គឺធ្វើឡើងតាមការបញ្ជាទិញពីក្រុមហ៊ុនក្រៅប្រទេស

ដូចជា ប្រទេសជប៉ុន ចិន និងអូស្ត្រាលី ជាមួយនឹងការផ្តល់ជំនាញបច្ចេកទេសក្នុងការដាំដុះ និងវិចខ្ចប់ ព្រមទាំងផ្តល់ទុនដល់ក្រុមហ៊ុនមុនចាប់ផ្តើមនៃការដាំដុះ ចំនួន ១៥% ផងដែរ ។

- 5) ផែនការនៃការពង្រីកវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ ដូចជា បណ្តាញគមនាគមន៍ កំពង់ផែទឹកជ្រៅ ១២ ម៉ែត្រ ព្រលានយន្តហោះនៅខេត្តសៀមរាប ថាមពលអគ្គិសនី (វារីអគ្គិសនី) ប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក ។ល។ ក្នុងការទទួលបានការវិនិយោគពីក្នុង និងក្រៅប្រទេសបន្ថែមទៀត ជាពិសេស លើវិស័យកសិ- ឧស្សាហកម្ម ក្នុងការកែច្នៃផលិតផលកសិកម្មដែលកំពុងផលិតលើសពីតម្រូវផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក និង
- 6) មានយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗជាច្រើនទៀតក្នុងការជួយគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម។

ការចូលរួមធ្វើរបកគំហើញរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចចាត់ទុកជាគតិមួយ សម្រាប់យើងទាំងអស់គ្នា ជាពិសេសយុវជន ដើម្បីបានចូលរួមជាផ្តល់មួយរួមជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ដែលមាន **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** ជាប្រមុខដឹកនាំ ជំនួយសេវា ក្នុងការកសាងប្រទេសដ៏កំសត់ អោយទទួលបាននិរន្តរភាព ក្នុងការការពារសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍជាតិ របស់យើង ។